

De nieuwe straat van Henkes

Schoonderloostraat

Eeuwenlang bleef het stratenpatroon van Delfshaven ongewijzigd, maar in de negentiende eeuw zou daar verandering in komen. Ten oosten van de Havenstraat lagen uitgestrekte weilanden. De firma Henkes was eigenaar van een brede strook weiland, parallel aan de Havenstraat. Als je zo'n weiland in stukken verkoopt voor woningbouw kan dat geld opleveren, maar dan is er wel een straat nodig, de huidige Schoonderloostraat.

In 1878 beschreef Henkes zijn plan in een brief aan de gemeente Delfshaven. B&W vroeg advies aan de gemeentearchitect en dat viel positief uit. De geprojecteerde straat zou twaalf meter breed worden: een rijweg van acht meter breed, met waalklinkers bestraat, en aan beide zijden een verhoogd voetpad van ongeveer twee meter breed. Het was de bedoeling om 'de geprojecteerde weg behoorlijk te rioleren en van de noodige inrigtingen tot afvoer van hemelwater te voorzien.'

Het is nu moeilijk voor te stellen hoe het er toen uitzag, allemaal weilanden gescheiden door sloten. De hooggelegen Willem Buytewechstraat was nog niet aangelegd, evenmin als de trap er naartoe. Het riool van de te maken straat zou uitlopen in een dwarsloot, ongeveer waar de trap nu is; voor die tijd totaal geen bezwaar.

B&W gaf de gemeenteraad een enthousiast advies; leest u maar mee: 'Zoals adressant te kennen geeft heeft hij het voornemen dezen nieuwen weg te doen bebouwen met woonhuizen voor den fatsoenlijke stand en zal daarmee zelve binnenkort

een aanvang maken door aan het begin te Schoonderloo een woonhuis met tuin of kleine villa te doen bouwen.' Het plan, om voor mensen met een gevulde portemonnee te bouwen, is nog goed te zien aan de hoge even nummers in de Schoonderloostraat: 'Het komt B en W voor dat dit plan door zijne flinke opvatting alle aanbeveling verdient, terwijl de hierdoor te verkrijgen regelmatige uitbreiding der bebouwde kom zeer in het belang de gemeente is, vooral met het oog op de soort woonhuizen aldaar te bouwen.'

Op 27 januari 1882 besprak de raad het aanbod van de firma Henkes om de straat aan de gemeente over te dragen. Het aanbod werd in handen gesteld van de Commissie van plaatselijke werken

en eigendommen. Bepaald werd dat een dwarsriool moest worden aangelegd ter hoogte van de huidige Coolhavenstraat. In april 1883 stuurde Henkes weer een brief met een mooie tekening: 'Plan eener nieuwe straat in den Coolschen Polder vanaf Schielands Hoogen Zeedijk (= nu [Heiman Dullaertplein](#)) te Schoonderloo, noordwaarts loopende in de richting naar den Nieuwen Binnenweg.' Het was dus de bedoeling de straat door te trekken naar de op 1 juli 1880 opgeleverde [Nieuwe Binnenweg](#). Voor de goede orde: de Coolhaven was toen nog niet gegraven.

Op 31 augustus 1883 stemde de gemeenteraad van Delfshaven in met overname van de straat. De weg naar de notaris stond open. De grote dag was daar: 'Hermanus Henkes en [Jan Hendrik Henkes](#)

reeders, kooplieden en distillateurs wonende te Delfshaven verkopen op 26 oktober 1883 als vennoten van de firma J.H. Henkes aan de gemeente Delfshaven.' 3040 m2 straat voor één gulden.

Delfshaven had er voor een koopje een nieuwe straat bij en Henkes was van het onderhoud af. Wel had Henkes als eis gesteld: 'Dat ten behoeve van alle perceelen aan het verkochte grenzende het recht van uitpad, weg licht en uitzicht op het gekochte wordt verzekerd.' De bewoners die daar een stuk grond kochten, mochten van die nieuwe straat gebruik maken. Ook mocht de gemeente langs de nieuwe straat geen hoge schutting plaatsen, want dan werd aan de nieuwe bewoners het daglicht ontnomen en hadden zij ook geen uitzicht op de nieuwe straat.

